

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library
City

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

PIK XL

4: 47 (1254)

СУБОТА, 20. КВІТНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, APRIL 20th, 1929.

No. 47 (1254)

VOL. XI

Радянська делегація в Женеві домагається негайного зменшення зброєнь на 50 проц.

ДЕЛЕГАТИ ЯПОНІЇ, ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНИ ТА ЧІЛЕ ЗАЯВИЛИ, ЩО РАДЯНСЬКИЙ ПЛАН НЕ ДО ПРИНЯТТЯ.

Проект Радянського Союзу засуджений на певне відкинення, однак Літвінов добився від президента комісії, що буде переведено поіменне голосування всіх делегатів над радянською пропозицією. — Голова радянської делегації вказує на зростаючу небезпеку війни.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 16-го квітня. — Німеччина й Радянський Союз взяли сьогодні провід у дебатах над роззброєнням у підготовчій комісії Ліги Націй.

Граф фон Бернсторф, німецький делегат, виступив проти пропозиції агенти, запропонованої президентом Лоудоном з Голландії. Він сказав, що агенда протинється рішення, яке винесла комісія рік тому назад.

Максим Літвінов, радянський комісар закордонних справ, був слухачем, що заатакував запропоновану агенду. Не є це питання обговорювання цієї точки або тої, сказав він, але задемонструвати, чи комісія дійсно є готова вирішувати проблему роззброєння.

Недоволення з праці комісії.

"Найбільш переконаний оптиміст", заявив Літвінов, "буде надарено сподіватися від ліги роззброєння, якщо її підготовча комісія буде поступати так в майбутньому, як поступала в минулому".

Він згадав про антивійсний пакт Келого і сказав, що не можна ігнорувати численні випадки порушення міжнародних договорів у минулому. Легкозвешеними певними державними мужами пакту Келого вказує на те, що вони будуть порушувати його і не думають серйозно про ніяке роззброєння.

Пакт Келого а Льюкарно.

Літвінов сказав, що він не бачить, чому пакт Келого має бути менш обов'язуючий, ніж Льюкарнська угода.

Через п'ять годину комісія обговорювала запропоновану агенду, поки цілком не зайшла в сапний кут. Одні хотіли цього, а другі чого іншого.

Лорд Кошендон, британський делегат, сказав, що хотів би знати, як він буде голосувати, коли встане, а що його голос буде означати, коли він буде сидіти. Літвінов сказав, що так, як він розуміє положення, коли він буде голосувати "так", він буде голосувати також "ні".

Внесок делегата з Канади.

Остаточну конференцію винів з заплуваного положення внесок д-ра Риддела, канадського делегата, який запропонував, щоб начерк агенди, предложенний президентом Лоудоном, приняти в цілості. Це дасть нагоду для передискутації всіх предложенних пропозицій.

Венецельський делегат Зумета попер внесок і його підтримав Гю Гібсон, делегат Злучених Держав. Внесок Рид-

дела прийнято і комісія відпочила засідання до завтра.

На підставі агенди Лоудона, радянська пропозиція про поступове зменшування зброєнь буде обговорюватися першою.

Промова Максима Літвінова.

ЖЕНЕВА, 16. квітня. — Радянський і китайський делегати, промовляючи на засіданні підготовчої комісії роззброєння, настоювали сьогодні, що пакт Келого створив "нове положення" з точки погляду забезпечення й унеможливлення війни, зробивши можливим негайний прогрес в напрямку роззброєння.

Цього негайного прогресу домагався М. М. Літвінов, голова радянської делегації, який виступив на палку промови, в якій сказав, що світові щораз більше загрожує війна.

"Я міг би поспішитися на багато відповідальних державних мужів, парламентарних послів і газетні витинки, які стверджують зріст тривоги протягом останніх 12 місяців", сказав Літвінов. "Це повинно заставити комісію до найкращого зrealізування роззброєння".

Сприятливе положення.

"В минулому році пакт Келого створив нове положення, сприятливе для роззброєння, і завдяки ініціативі радянського уряду пакт введено вже в життя серед вісьмох держав у тій частині Європи, яку вважають найбільшою загрозою війни (бритійські держави й інші приймають до Радянського Союзу). Особисто я не можу бачити, чому пакт Келого є менше обов'язуючий, ніж Льюкарнська угода, рекомендована лігою. Він створює нове забезпечення, яке виправдує довге роззброєння".

Внесок проект Рад. Союзу.

ЖЕНЕВА, 17. квітня. — На третій день конференції підготовчої комісії роззброєння обговорювано сьогодні радянську пропозицію негайного зменшення зброєнь світових держав на 50 проц.

Генерал Олександр Лангонов, член радянської делегації, закликав до радикального зменшення витатків провідних держав на зброєння, а також до скасування всіх родів заціпної зброї, такої як тенки, тяжка артилерія й кораблі для перевозу аеропланів.

ЖЕНЕВА, 17. квітня. — Радянські пропозиції роззброєння були виснені сьогодні на сесії підготовчої комісії роззброєння Ліги Націй. Генерал Олександр Лангонов, радян-

ський військовий експерт, пояснив, що радянські пропозиції мають такі чотири точки:

- 1) Зменшення замість лише обмеження зброєнь.
- 2) Обширне зменшення зброєнь більших держав, але менше зменшення для менших країн.
- 3) Знищення заціпних родів зброї, а залишення чисто оборончих родів зброї.
- 4) Усталення мирних позицій держав.

ЖЕНЕВА, 18. квітня. — Хоч радянський проект негайного зменшення існуючих зброєнь на 50 проц. є засуджений на певне відкинення на нинішній сесії підготовчої конференції роззброєння, то проте рішення президента Лоудона, дозволяючи на голосування над пропозицією, вважається значним триумфом для радянської дипломатії.

Ждає поіменного голосування

Після того, як чотири держави — Японія, Німеччина, Франція і Чіле — заявили на вчерашній сесії, що радянський проект не до прийняття, Максим Літвінов, голова радянської делегації, зажадав поіменного голосування всіх делегатів над основним принципом радянського плану, щоб мати зареєстроване становище делегації різних держав.

Коли чотири згадані держави сповістили, що радянський проект не до прийняття для них, президент Лоудон рішив, що поіменного голосування не потрібно. Але коли Літвінов почав аргументувати і вказав, що є відоме становище тільки чотирох держав, а решту ні, Лоудон згодився на поіменне голосування.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ ОСТЕРІГАЄ ПЕРСІЮ.

МОСКВА, 17. квітня. — Радянська амбасада в Тегерані, столиці Персії, дістала сьогодні інструкції повідомити перський уряд, що Радянський Союз не зможе остати індиферентним, якщо була-б зроблена спроба порушити територіальну цілість Афганістану.

КОРОЛЬ АМАНУЛА ПРОГОЛОСИВ АМНЕСТІЮ.

ЛОНДОН, 17. квітня. — Депеша з Алагабаду, в Індії, каже сьогодні, що афганістанський король Аманула, який пробує відібрати свій трон, обіцяв загальну амністію для всіх повстанців, що остали лояльними до нього. Депеша додає, що Аманула дав подібну обіцянку Бачі Саако, який захопив королівський трон.

КОМІТЕТ ЗАСІДАННЯ НА ЗАСІДАННЯ.

ОТТАВА, 16. квітня. — Парламентарний комітет для індустріальних і міжнародних взаємин зійшовся сьогодні на засідання і підтримав кроки для виготовлення свого звіту про асеруацію проти безробіття, слабости і неспособности до праці.

КОНФЕРЕНЦІЯ РЕПАРАЦІЙНИХ ЗНАТОКІВ ЦІЛКОМ РОЗБИЛАСЯ.

Др. Шахт, голова німецької делегації, предложив контр-пропозиції, на підставі яких Німеччина мала би сплачувати 1 мільярд марок менше на рік.

ПАРИЖ, 17. квітня. — Др. Г. Шахт, голова німецької делегації на репараційній конференції, предложив сьогодні альянтським експертам німецькі контр-пропозиції сплачування воєнних репарацій. Після цього плану Німеччина мала би сплачувати один мільярд марок менше на рік, як домагаються альянтські кредитори.

Сплати мали би тривати через 37 років, замість 58 років, запропонованих альянтами в їх меморандумі. Річні рати мали би розпочатися з суми 1 мільярд 100 мільонів марок і підністися до 1 мільярда 450 мільонів марок.

ПАРИЖ, 17. квітня. — Конференція репараційних експертів вислахла сьогодні німецькі контр-пропозиції на альянтські домагання і негайно назначила комітет, який порівняє обидві пропозиції і викаже дійсні різниці між тим, що Німеччина запропонувала сплатити, а тим, що альянти є готові прийняти.

УРЯД БРЕКЕНА ПОТЕРПІВ ПОРАЖКУ В ПАРЛЯМЕНТІ МАНІТОБИ.

Уряд Брекена потерпів у парламенті поразку, коли В. Дж. Мейджер, бувший атторней-дженерал, хотів нагло вбити законопроект Квіна про зміну Воркменс Компензейшен Екту. За законопроект у другий читання було 24 голосів, проти 20.

Всі міністри, за винятком прем'єра Брекена, який не був у парламенті, підтримали Мейджора. Лейбористи, ліберали, консерватисти, незалежники й чотири урядові послы голосували проти нього.

Мейджер був проти того, щоб відсплати законопроект Квіна до комітету. Він заявив, що зміна Воркменс Компензейшен Екту буде коштувати роботодавців Манітоби чверть мільона доларів річно, що вона буде знеохочувати прибування нових індустрій до провінції і що поправки до закону повинні бути предложені лише тоді, коли робітники й роботодавці погодяться на пропонувані зміни.

МАРШАЛОК СЪЙМУ ДАШИНСЬКИЙ ПРОТИ ПІЛСУДСЬКОГО.

ВАРШАВА, 10-го квітня. — Польські газети вмістили статтю маршалака съйму Дашинського під наголовком "Як учать польський парламент". В цій статті Дашинський протестує проти тієї форми нападу на сойм, якої вжив Пілсудський у недавній своїй статті. Дашинський протестує проти понижування Пілсудським поваги сойму, називаючи його послав "зрадниками, ідіотами й повіями".

На закінчення Дашинський каже, що це недобра метода правління народом, коли міністри плюгавлять парламентарних послів.

Такого поступовання Пілсудського було за багато навіть Бартлві й він пішов до димісії, щоб не брати на себе відповідальности за виступи Пілсудського.

Товариші! Відновляйте переплату на "Українські Робітничі Вісті"!

ЕСПАНСЬКИЙ ДИКТАТОР РОЗВ'ЯЗАВ ЩЕ ОДИН УНІВЕРСИТЕТ.

Генерал Прімо де Рівера грозить закриттям усіх університетів в Іспанії, якщо студенти не застануть боротьби проти фашістського уряду.

МАДРИД, Іспанія, 18. квітня. — Крім закриття мадридського університету, еспанський диктатор генерал Прімо де Рівера розігнав студентів і професорів університету в Овієдо і загрозив закриттям всіх університетів Іспанії, бо вони, після його снів, стали "невинними центрами бунту".

Диктатор остерігає, що слідуючим буде закритий університет в Барселоні, якщо тамшоті студенти не змінять свого поведіння.

Як вимірку свого вичку Прімо де Рівера подає це, що університети є перешкоди революційним рухом і що закриття деяких університетів багато не заважить, бо адвокатів і докторів і так є за багато в країні. Він каже між іншим, що "професори часто прибувають пізно, щоб вголосити свої короткі лекції".

МАДРИД, Іспанія, 15. квітня.

— Еспанські студенти, яких побивано й арештовано диктатором Прімо де Рівери підчас недавніх студентських страйків у багатьох містах, оповістили вчора, що відкрито вільний університет наперекір фашістському уряду.

Студентські провідники звернулися до низки визначних еспанських письменників і публіцистів, щоб вони викладали на університеті. Між ними є Валле Іскля, популярний письменник, що був недавно арештований за критику Прімо де Рівери і диктатури на літературним обіді. Другим є Еуріке де Меса, один з найбільш популярних поетів в Іспанії, який також був арештований недавно диктатором.

Дотепер диктатура не підтримала ще ніякої акції проти пропонуваного університету, однак уважають загальною, що вона не дозволить на нього.

В ПОРТУГАЛІ ВИКРИТО НОВУ ЗМОВУ.

ОІОРТО, Португалія, 10-го квітня. — Уряд оголосив, що викрив нову змову на повалення теперішнього режиму. В Лісбоні поліція викрила тайну фабрику зброї. Перед рейдом на фабрику арештовано двох офіцерів армії. Уважають, що в змову замішана частина армії. Лісбонська поліція арештувала також бувшого сенатора А. Косту та його сина.

РІЖНІ ВІСТІ

КРЕСТІНСЬКИЙ І ШТРЕСЕМАН ПІДПИСАЛИ ПАКТ.

БЕРЛІН, 13. квітня. — Радянський амбасадор Крестінський і міністер закордонних справ Штресеман підписали вчора ратифікаційні документи радянсько-німецького договору про поєднання, що був заключений в Москві 25. січня.

ЗНАЙШЛИ ДВІ БОМБИ У ВАГОНІ КОРОЛЯ.

СОФІЯ, Болгарія, 18. квітня. — Поліція оповістила сьогодні, що ударила спробу вбити короля Бориса, коли він повертав до Болгарії. Поліція каже, що викрила в приватному вагоні короля дві бомби, які ще не експлодували.

Історія з бомбами в королівському вагоні може бути ділом самої поліції, щоб мати претекст до нової напруги на революційний робітничий рух і арештування робітничих провідників.

НАСЕЛЕННЯ МОСКВИ.

МОСКВА, 13. квітня. — Щойно оголошена статистика вказує, що 1. січня 1929 р. населення Москви виросло 2,285,100 душ. Протягом минулого року населення столиці збільшилося на 61 процент.

ВЕЛИКА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В БЕЛЬГІ.

ГАЛЬ, Бельгія, 17. квітня. — Десять осіб було убитих і 20 тяжко покалічених, коли експрес Париж-Амстердам заударився сьогодні рано з тигаровим потягом і побилося, що під розбитим потягом є більше тіл убитих.

ПРОДОВЖЕННЯ ДОПОВІДІ ПРО КОНГРЕС КОМІНТЕРНА.

В неділю рано, для 21. квітня, тов. І. Навізітський буде продовжати свою доповідь про Шестий Конгрес Комінтерна для українських членів Комуністичної Партії. Доповідь буде виголошена в шкільній залі Укр. Роб. Дому. Початок о годині 10-ій раню.

Спільне недільне читання відбудеться в приміщенні буншої друкарні.

Укр. Агітпропом.